

Agenda – Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 1 – y Senedd	Marc Wyn Jones
Dyddiad: Dydd Iau, 24 Medi 2015	Clerc y Pwyllgor
Amser: 09.15	0300 200 6565
	SeneddPPIA@Cynulliad.Cymru

09.15 – 09.30 – Cyfarfod preifat cyn y prif gyfarfod

1 Cynnig i ethol Cadeirydd dros dro

2 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

(09.30)

3 Trafodaeth â Chonsortia Addysg Rhanbarthol – Ein Rhanbarth ar Waith (ERW)

(09.30 – 10.30)

(Tudalennau 1 – 21)

ERW

CYPE(4)–22–15 – Papur 1

Betsan O'Connor, Rheolwr Gyfarwyddwr – ERW

Eifion Evans, Cyfarwyddwr Strategol: Dysgu a Phartneriaethau / Cyfarwyddwr

Arweiniol Rhanbarthol – ERW

4 Trafodaeth â Chonsortia Addysg Rhanbarthol – Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE)

(10.30 – 11.30)

(Tudalennau 22 – 27)

GwE

CYPE(4)–22–15 – Papur 2

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Huw Foster Evans, Rheolwr Gyfarwyddwr – GwE

Ian Budd, Cyfarwyddwr Arweiniol Gogledd Cymru – GwE

5 Papurau i'w nodi

Llythyr gan NSPCC Cymru

(Tudalennau 28 – 29)

CYPE(4)-22-15 – Papur i'w nodi 3

Prifysgolion Cymru Nodyn briffio ar y gyllideb 2016–17 Llywodraeth Cymru

(Tudalennau 30 – 37)

CYPE(3)-22-14 – Papur i'w nodi 4

6 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

(11.30)

7 Trafod blaenraglen waith y Pwyllgor

(11.30 – 12.00)

(Tudalennau 38 – 41)

CYPE(4)-22-15 – Papur preifat 5

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Ein Rhanbarth ar Waith
Education through Regional Working

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

24^{ain} Medi 2015

Cynghrai o 6 awdurdod lleol yw ERW a reolir gan gyd-bwyllgor cyfansoddiadol cyfreithiol.
Y nod yw gweithredu strategaeth a chynllun busnes rhanbarthol cytunedig a chefnogi gwelliant ysgolion.

ERW is an alliance of 6 local authorities governed by a legally constituted joint committee.
Its aim is to implement the agreed regional strategy and business plan to support school improvement.

Cyd-destun

Mae'r safonau yn dda o gymharu â rhanbarthau eraill, gyda pherfformiad ar bob dangosydd yn gwella mewn modd cynaliadwy a chyson.

Mae'r perfformiad cyffredinol yn dda am y rhesymau canlynol:

- mae perfformiad lefel ysgol cyffredinol wedi cadw ac rydym wedi adennill y safle uchaf o ran perfformiad rhanbarthol ar gyfer Lefel 2 + sef 60.2 %;
- mae presenoldeb yn parhau i wella, ac yn well na rhanbarthau eraill gyda chynnydd yn para yn yr uwchradd i 94.0% yn 2014/15; cafwyd cynnydd o 1.5 fesul disgybl yn y sector cynradd i 94.9%.

Er bod ein perfformiad yn uwch na chyfartaledd Cymru ar gyfer Lefel 2 +, yn gyffredinol, mae safonau perfformiad cyffredinol un awdurdod lleol yn parhau yn is na'r disgwyl. Mae meysydd o arfer da a rhagorol mewn nifer o ysgolion a safonau isel mewn mannau eraill. Er y cydnabyddir bod perfformiad ar Lefel 2+ yn ERW yn well nag ydyw mewn rhanbarthau eraill, mae gan bob awdurdod lleol a'r rhan fwyaf o ysgolion welliannau clir i'w gwneud cyn cyrraedd terfyn uchaf. Yn yr un modd mae dysgwyr sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn fwy tebygol o berfformio'n dda yn ERW nag mewn rhanbarthau eraill, ond cydnabuwn fod yn rhaid i ni leihau effaith tlodi ar gyrhaeddiad yn sylweddol. Hyd yn oed lle bydd ysgolion yn meincnodi'n dda a lle bydd perfformiad cyffredinol disgyblion yn dda, yn amlach na pheidio bydd perfformiad disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn isel. Mae amrywiad rhwng ysgolion ac o fewn ysgolion, ac mae ymyriadau wedi'u targedu'n benodol yn dangos gwelliannau penodol eleni, ac mae gwaith ychwanegol ar y gweill eisioes yn 2015-16.

	*2015	2014	2013	2012
GWE		57.1	56.0	53.2
ERW	60.2	58.0	55.6	54.8
CSC		54.1	49.4	47.8
EAS		52.2	49	46.4

(*Data heb ei wirio)

Cyflwyniad

“Cyngyrair o 6 awdurdod lleol yw ERW a reolir gan gydbwyllgor cyfansoddiadol cyfreithiol. Y nod yw gweithredu strategaeth a chynllun busnes rhanbarthol cytunedig a chefnogi gwelliant ysgolion.”

Cafodd Consortiwm ERW ei ailsefydlu ar ôl rhyddhau'r Model Cenedlaethol ar gyfer Gwella Ysgolion (Llywodraeth Cymru ym mis Chwefror 2014). Mae'r Model Cenedlaethol yn amlinellu gweledigaeth Llywodraeth Cymru o ran consortia rhanbarthol ar gyfer gwella ysgolion. Mae Cabinet pob Awdurdod Lleol priodol o fewn y Rhanbarth wedi mabwysiadu'r Cytundeb Cyfreithiol sydd ar waith ar gyfer gweithredu a llywodraethu ERW.

Mae'r Consortiwm yn cynnwys chwe Awdurdod Lleol; Sir Gaerfyrddin, Ceredigion, Sir Benfro, Powys, Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot a Dinas a Sir Abertawe. Nod ERW yw darparu gwasanaeth gwella ysgolion proffesiynol cyson ac integredig i blant a phobl ifanc mewn amrywiaeth o leoliadau yn y chwe Awdurdod Lleol.

Caiff ERW ei lywodraethu gan Gyd-bwyllgor â chyfansoddiad cyfreithiol, ac mae ei aelodaeth yn cynnwys Arweinyddion y chwe Awdurdod Lleol.

Gweledigaeth ERW yw ..

“..sichrau rhwydwaith o ysgolion sy'n perfformio'n uchel yn gyson ar draws y rhanbarth gyda phob ysgol yn dda ac yn cynnig addysgu o safon uchel dan arweinyddiaeth dda, gan olygu bod yr holl ddysgwyr yn cyflawni eu llawn botensial.”

Er mwyn cyflawni'r weledigaeth hon, byddwn yn meithrin gallu ysgolion drwy gymorth, her ac ymyriadau er mwyn sichrau sefydliadau cryf sy'n hunanwella ac sy'n gwella canlyniadau i ddysgwyr yn barhaus.

Cenhadaeth ERW yw:

“meithrin gallu ysgolion drwy gymorth, her ac ymyriadau er mwyn sichrau sefydliadau cryf sy'n hunanwella ac sy'n gwella canlyniadau i ddysgwyr yn barhaus”

Bydd gwaith ERW yn sichrau **perfformiad effeithiol ym mhob ysgol** yn y rhanbarth drwy:

- **herio** perfformiad mewn ysgolion a'r canlyniadau a gyflawnir gan eu **holl** ddysgwyr **mewn modd cadarn a chyson**
- defnyddio system wahaniaethol o **gymorth proffesiynol i ysgolion** sy'n gymesur i angen ac sy'n cael ei nodi drwy fframwaith asesu a chategoreiddio y cytunir arno'n genedlaethol
- cefnogi'r broses o leoli strategaethau cenedlaethol a rhanbarthol i ddatblygu **sgiliau llythrennedd a rhifedd a digidol dysgwyr** a gwella **canlyniadau i ddysgwyr o dan anfantais**
- hwyluso a datblygu **cymorth ysgol i ysgol effeithiol** er mwyn gwella perfformiad a chanlyniadau drwy leoli ymarferwyr arweiniol profiadol a llwyddiannus
- **rheoli a lleoli cynghorwyr her hyfforddedig** ar draws y rhanbarth er mwyn herio perfformiad a chyfeirio at gymorth perthnasol a phriodol
- cychwyn **ymyriadau ffurfiol mewn ysgolion nad ydynt yn cyrraedd** y safon ofynnol
- **meithrin gallu a chryfder o fewn ysgolion** er mwyn galluogi system hunanwella o fewn y rhanbarth

Ymateb i argymhellion

- Croesawodd ERW yr adborth llafar defnyddiol iawn gan Estyn a Swyddfa Archwilio Cymru yn dilyn yr adolygiad a oedd yn golygu y gallem ymateb yn gyflym ac yn systematig. Nid oedd unrhyw feysydd a oedd yn peri syndod ac roedd ein hunanwerthusiad wedi nodi pob maes datblygu.
- O ganlyniad, roedd gennym lawer o gamau gwella ar waith ac felly yn sgîl ymateb cynnar a chyflym gallem flaenoriaethu, gan gyflymu'r broses wella lle y bo angen. Yn ogystal, gallem **ddefnyddio'r adborth gan Estyn a Swyddfa Archwilio Cymru i fireinio a gwella ein gwaith.**
- **Cydnabawn hefyd fod gennym lawer o gryfderau**, megis y rhai ar gyfer cynllunio strategol, craffu ac atebolrwydd yn y tymor canolig. O ganlyniad i hyn gallem adrodd yn effeithiol o fewn strwythur llywodraethu ERW ein bod wedi mynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion.
- Mae cyrff arolygu, archwilio ac adolygu (IAR) wedi **monitro a chyflwyno adroddiad yn systematig ar yr argymhellion** drwy ein trefniadau llywodraethu yn y tymor byr. Fodd bynnag,

erbyn hyn mae pob cam gweithredu i ymateb i argymhellion wedi eu hymgorffori yn ein trefniadau cynllunio busnes.

- **Mae ymgorffori camau gweithredu o fewn cynlluniau gwella** yn arfer gorau o fewn trefniadau cynllunio busnes a hunanwerthuso effeithiol. Rydym wedi cwmpasu pob argymhelliad pwysig yn y rhain, a lle y bo angen, wedi eu nodi yn y gofrestr risg
- Mae proses o **amlygu a throsglwyddo cynnydd** wedi arwain at ddatblygu hyder gan sicrhau gwelliannau amlwg. Mae trefniadau ERW ar gyfer llywodraethu ac atebolrwydd wedi sicrhau bod cynnydd yn amlwg ac yn cael ei nodi. Serch hynny, mae'r broses o fonitro cynnydd yn erbyn canfyddiadau'r adolygiad yn heriol oherwydd gwnaed y gwaith maes bron i flwyddyn yn ôl ac erbyn hyn rydym wedi gwneud cynnydd sylweddol mewn seilwaith ac arfer.
- **Mae adolygu effaith gwelliant ac effaith ein hymatebion i argymhellion** wedi arwain at effaith fesuradwy ar ganlyniadau i ddysgwyr. Mae gwella gwaith monitro a gwerthuso wedi arwain at well cymorth a her i ysgolion sy'n darparu gwerth am arian.

Prif argymhellion

Wrth flaenoriaethu'r gwaith, gwnaethom ganolbwyntio ar saith maes blaenoriaeth gan fod llawer o argymhellion yn cydblethu :

1. *Hunanwerthuso*

Mae hon yn agwedd anodd a sensitif ar y gwaith sy'n anodd ei chyflawni'n berffaith. Rydym yn hyderus ein bod yn adnabod ein hunain yn dda a bod yr ystod o wybodaeth a gasglwyd i lywio ein trefniadau ar gyfer hunanwerthuso yn gywir. Rydym yn hyderus bod ein cylch blynyddol wedi'i lywio'n ddigonol gan werthusiad allanol a gynhaliwyd gan gyrff arolygu, archwilio ac adolygu; a'n gwybodaeth ein hunain h.y. data perfformiad, craffu, system rheoli risg, trefniadau adrodd a monitro. Rydym yn mireinio'r wybodaeth hon yn barhaus ac ni allwn wneud datganiadau ysgubol gan fod y rhanbarth mor amrywiol ac mor fawr yn ddaearyddol. Mae'r cydbwysedd rhwng gwybodaeth weithredol a strategol yn deg. Rydym yn hyderus yn ein gallu i hunanwerthuso er mwyn sicrhau gwelliant a chael gwared ar unrhyw wastraff diangen. Ymhlith ein cryfderau mae ymateb i adborth gan ysgolion ac mae hyn wedi arwain at well canfyddiadau a gwasanaethau.

2. *Craffu ac atebolrwydd democrataidd*

Roedd adborth Swyddfa Archwilio Cymru ar ein gwaith yn galonogol iawn ac rydym wedi atgyfnerthu ein dull gweithredu ymhellach eleni. Y llynedd gwnaethom ddatgrynhai data perfformiad i bob awdurdod lleol, ond eleni bydd pob awdurdod lleol yn cael darlun rhanbarthol llawn. Mae gennym Flaenraglen Waith ranbarthol sefydledig ar gyfer y broses graffu. Mae mesurau diogelu cadarn ar waith i sicrhau proses leol barhaus a diogel o graffu ar waith ranbarthol. Mae Blaenraglen Waith eleni yn cynnwys: data perfformiad a chategoreiddio; Cynllun Busnes ERW; Cynghorwyr Her a'u perfformiad a'u gallu

Caiiff pob argymhelliad ei goladu a'i rannu'n rhanbarthol. Mae pob cadeirydd yn cyfarfod yn rhanbarthol i rannu a chynllunio gan ddefnyddio'r arfer mwyaf effeithiol.

I gloi felly, mae ein gwaith yn ymwneud â 3 thasg allweddol: seilwaith effeithiol ar gyfer craffu ar y rhanbarth; sicrhau ansawdd gweithgarwch her a chraffu; a sicrhau bod y gwasanaeth rhanbarthol yn ymateb i adborth ar graffu ac yn cymryd camau gweithredu yn unol â hynny.

3. *Rheoli risg*

Cydnabuom fod angen datblygu'r maes hwn ac felly mae Tîm Corfforaethol Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot wedi arwain ar welliannau mewn prosesau ar ran ERW. Mae coladu cofrestr risg effeithiol a pherthnasol a sicrhau ei bod yn cael ei diweddarau a'i defnyddio ar draws y chwe awdurdod lleol wedi ychwanegu gwerth at ein gwaith ac wedi ein galluogi i rannu a lliniaru risgiau drwy gymryd cyfrifoldeb ar y cyd. Mae'r broses o nodi gwelliant ariannol a gweithredol mewn ysgolion a risg gorfforaethol strategol ar gyfer ERW ac awdurdodau lleol yn gymhleth. Yn flaenorol, roedd y trefniadau adrodd i'r Cyd-bwyllgor a'r Bwrdd Gweithredol yn ddigonol, ond mae trefniadau presennol ar gyfer cynnydd yn seiliedig ar arfer gorau ar waith ac yn gwbl weithredol.

4. *Cynllunio busnes*

Mae Cynllun Busnes ERW ar waith. Mae ffocws clir ar ganlyniadau gyda thri maes blaenoriaeth ac 16 o ffrydiau gwaith. Mae adeiladu ar lwyddiant y llynedd i alinio ffrydiau gwaith a blaenoriaethau yn sicrhau cefnogaeth gan randdeiliaid am eu bod yn gallu 'dychmygu' tasgau y gallant 'feddu arnynt'. Mae chwe Phrif Swyddog Addysg y rhanbarth yn gweithio'n ofalus i gydbblethu ac alinio cynlluniau gweithredol ym mhob awdurdod lleol i ERW. Gellid disgrifio cynllun ERW fel asgwrn cefn i bob un o'r cynlluniau, gan lywio a chyfuno'r camau gweithredu angenrheidiol a'r blaenoriaethau ar draws y rhanbarth. Yr allwedd i bob cynllun partneriaeth yw cydberchenogaeth o ganlyniadau a meini prawf llwyddiant. Caiff hyn ei amlinellu yn y cynllun a'i nodi'n glir.

5. *Gwerth am arian*

Mae gan ERW ganllawiau ar waith i farnu gwerth am arian. Mae'r dyfarniadau yn seiliedig ar drosolwg o ddarbudusrwydd, effeithlonrwydd, gwerth ychwanegol, mantais gydweithrediadol ac effeithiolrwydd. Mae canllawiau, trefniadau monitro ac archwilio ar gyfer yr EIG ar waith. Mae'r berthynas rhwng swyddogion cyllid a hyd yn oed bwrsariaid ysgolion wedi bod yn allweddol i reoli proses drosglwyddo ddefnyddiol iawn i gyfuno grantiau gan Lywodraeth Cymru. Mae'r broses o ddarparu sicrwydd rhwng awdurdodau lleol o ran archwilio mewnol ac ar gyfer y Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi bod yn fwy effeithiol eleni gan fod y strwythurau a'r systemau yn gwbl sefydledig. Mae cyfraddau dirprwyo ERW i ysgolion yn uchel ac yn adlewyrchu blaenoriaeth y rhanbarth i gefnogi gallu a chryfder mewn ysgolion.

6. *Defnydd effeithiol o ddata a gwybodaeth*

Mae gwybodaeth am drefniadau olrhain ein hysgolion a'n disgyblion yn allweddol i lywio ein gwaith ar welliant pellach. Bydd yr agwedd hon yn llywio'r gwaith gwerth am arian ac mae'n rhan annatod o'n gwaith i adeiladu ar allu dysgu digidol i helpu strategaethau gwella ysgolion. Mae hwn yn faes cryfder i'r rhanbarth, ac mae ein gwybodaeth am ddisgyblion yn dda. Caiff hyn ei adlewyrchu yn y canlyniadau i ddysgyblion a grwpiau o ddisgyblion bregus. Rhagwelwn y byddwn yn datblygu cryfder a gallu drwy waith mwy effeithiol yn y maes hwn.

7. *Cymorth o safon i ysgolion*

Caiff ysgolion gymorth priodol drwy Ysgol Cymorth ERW ac mae hyn yn adlewyrchu'r system gategoreiddio genedlaethol yn llawn. Mae hawl gan ysgolion gael cymorth a chaiff y cymorth hwn ei froceru yn ôl angen gan 'Fwydlen Cymorth' gynhwysfawr o safon uchel.

Mae safon y cymorth i ysgolion yn dibynnu ar ein cynghorwyr. Rydym wedi datblygu gweithlu cadarn dros dro o Gynghorwyr Her. Mae traean ohonynt yn staff awdurdod lleol cyflogedig craidd, mae traean yn arweinwyr ysgol ar secondiad ac mae traean yn ymgynghorol. Mae pob un ohonynt yn bodloni neu'n mynd y tu hwnt i'r Safonau Cenedlaethol ar gyfer Cynghorwyr Her ac yn gweithio o

fewn Cod Ymddygiad ERW. Mae datblygiad parhaus a dysgu proffesiynol yn allweddol, gan fod y disgwyliaid ar gynghorwyr yn uchel. Ar hyn o bryd rydym yn targedu cynghorwyr uwchradd yn benodol gyda chyfres o ddsbarthiadau meistr, ac yn mireinio eu gwaith er mwyn lleihau biwrocratiaeth a chael effaith gadarnhaol ar allu'r ysgolion eu hunain i wella .

Ar lefel ranbarthol, mae'r gwaith tuag at ddatblygu system ysgolion hunanwella yn mynd rhagddo. Rydym yn ofalus i reoli disgwyliaid o fewn hinsawdd genedlaethol sy'n newid ac adeiladu proses o drawsnewid systemau drwy alluogi a chefnogi ysgolion i ddod yn ysgolion cadarn sy'n hunanwella. Serch hynny, rhaid i ni hefyd gefnogi ysgolion sy'n tanberfformio gan herio'n effeithiol lle y bo angen. Mae hyn yn gofyn am system lle mae hawl i gymorth o safon uchel a her yn gallu cydfodoli o fewn system hunanwella.

Cefnogi consortia ac awdurdodau lleol i oregyn rhwystrau i welliant

Fel rhanbarth, rydyn yn aml wedi trafod gyda swyddogion Llywodraeth Cymru a'r Gweinidog Addysg a Sgiliau, yr ystod o strategaethau a gofynion cymorth sydd eu hangen i sicrhau gwelliant pellach ledled Cymru. Mae newid mewn systemau a datblygiadau cyfredol tuag at system hunanwella yn cael eu cyflymu yn ERW ac fe'u croesewir. Fodd bynnag, gall yr heriau canlynol arwain at rwystredigaethau diangen:

- **Cyfathrebu:** Me'n barhaus i gynnal natur gyfredol a defnyddioldeb dulliau cyfathrebu. Rhaid cydweithredu ar lefel genedlaethol i gyfleu negeseuon cyson a dilys.
- **Disgwyliaid:** Mae'r broses o ymateb i newid yn gadarnhaol ond gall disgwyliaid realistig a darparu adnoddau mewn modd amserol helpu ysgolion, awdurdodau lleol, a chonsortia i baratoi'n well.
- **Dibynadwyedd:** Mae dibynadwyedd barnau proffesiynol yn greiddiol er mwyn datblygu system sy'n hunan wella, a sy'n hyderus yn hyn o beth. Rhaid i farnau athrawon wrth asesu, Ymgynghorwyr Her wrth gategoreiddio ac arolygwyr Estyn fod yn gywir a chyson.
- **Strategaeth:** Mae gosod a chadw at strategaeth cyson a chlr yn genedlaethol yn arf pwysig i arwain y sector. Mae ein cynlluniau i reoli a chreu systemau effeithiol rhanbarthau yn ddibynnol ar arweiniad clir gan Lywodraeth Cymru.
- **Cynllunio ariannol effeithiol ac ariannu teg:** Croesewir newidiadau diweddar i'r Grant Gwella Ysgolion Addysg (GGA) ond mae angen deall y broses atebolrwydd. Rhaid cael dull cyson a theg o ariannu difreintiedd a chefnogi arferion gorau.
- **Mynd i'r afael â materion anodd:** Mae angen i arweinwyr deall rolau a chyfrifoldebau o fewn y system.

Adroddiad i:

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Mis Medi 2015

Rhagair

GwE yw Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Gogledd Cymru sydd yn gweithio yn gwbl ddwyieithog ochr yn ochr â ac ar ran Awdurdodau Lleol Conwy, Dinbych, Flint, Gwynedd, Wrecsam ac Ynys Môn i ddatblygu ysgolion rhagorol ar hyd a lled y rhanbarth a gwella deilliannau i ddisgyblion drwy sicrhau arweinyddiaeth effeithiol ar bob lefel a dysgu ac addysgu o safon ym mhob dosbarth. Gweledigaeth GwE yw, trwy herio yn bwrpasol a chefnogol a thrwy gynnig cefnogaeth heriol, datblygu cyfundrefn sydd yn hunan-wella ac yn dangos ffydd yn ein hysgolion a'u harweinwyr ar bob lefel i'n tywys ar hyd y daith honno. Ar ei orau, mae cydweithio agos rhwng ysgolion yn broses hynod heriol ac yn ein harwain at sylweddoli efallai nad ydy'r hyn yr oeddem ni yn ei ystyried yn arfer ragorol yn rhagorol wedi'r cyfan. Gwaith ysgolion yw gwella eu hunain er lles y dysgwyr yn eu gofal; tasg GwE yw sicrhau bod hynny'n digwydd.

Llywodraethu

Mae'r Cytundeb Rhyng-Awdurdod rhwng chwe Awdurdod Lleol Gogledd Cymru yn diffinio trefniadau llywodraethu Cyd-Bwyllgor GwE, gan gynnwys ei Gylch Gorchwyl a'i Bwerau Datganoledig. Gan hynny, mae hefyd yn adnabod pa faterion a gedwir yn benodol i'r awdurdodau partner unigol benderfynu arnynt. Dyma gylch gorchwyl a phwerau datganoledig y Cyd-Bwyllgor:

- i. hyrwyddo cydweithio i gyflenwi'r Gwasanaeth drwy:
- ii. hwyluso gweithio partneriaethol adeiladol;
- iii. cysylltu â chyrrff allweddol sydd â diddordeb a rhanddeiliaid pan fo hynny'n briodol; a
- iv. cyflawni gweithgareddau eraill tebyg sydd wedi'u cynllunio neu'n arwain at gyflenwi'r Gwasanaeth yn llwyddiannus; a
- v. goruchwyllo gwaith rheoli'r Gwasanaeth a sicrhau bod y Gwasanaeth yn cael ei ddarparu ac yn perfformio yn unol â disgwyliadau'r Awdurdodau Partner, fel y nodir yn yr Achos Busnes Llawn, y Cytundeb Rhyng-Awdurdod a'r Cynllun Busnes Blynyddol cytûn;
- vi. cymeradwyo'r gyllideb ar gyfer y Gwasanaeth yn flynyddol;
- vii. cymeradwyo'r cynllun busnes ar gyfer y Gwasanaeth yn flynyddol;
- viii. monitro a rheoli'r peryglon sydd yn gysylltiedig â'r Gwasanaeth;
- ix. cadarnhau ceisiadau gan y Gwasanaeth am gyllid ychwanegol gan Gynghorau unigol;
- x. cymeradwyo strwythur staffio y Gwasanaeth;
- xi. penodi Prif Swyddog i'r Gwasanaeth;
- xii. penderfynu ar gamau disgyblu yn erbyn y Prif Swyddog; ac,
- xiii. ble mae angen, pennu neu wneud trefniadau ar gyfer pennu apelïadau mewn perthynas â materion Adnoddau Dynol.

Cedwir y materion canlynol yn benodol i Gabinetau unigol benderfynu arnynt:

- i. cymeradwyo trefniadau llywodraethu partneriaeth rhyng-Gyngor;
- ii. cynyddu cyllideb cyfraniadau'r Cynghorau;
- iii. caffael y gwiriadau archwilio a sicrwydd angenrheidiol; a
- iv. diweddu'r Bartneriaeth.

Gweledigaeth

Ein gweledigaeth yw datblygu cyfundrefn addysg o safon fyd-eang ble gall pob disgybl yn y rhanbarth elwa ar addysgu sy'n gyson safonol ym mhob dosbarth a ble mae pob ysgol, waeth beth eu lleoliad daearyddol, yn cael ei harwain gan arweinwyr rhagorol. Er mwyn cyflawni ein gweledigaeth, bydd GwE yn gweithio gyda rhanddeiliaid i fynd ati i gefnogi, herio a monitro perfformiad yn gadarn ac yn effeithiol a sicrhau bod y fframwaith categoreiddio yn cael ei ddefnyddio'n gyson i dargedu cynhaliaeth yn ôl yr angen.

Mae'r cynllun gwella cenedlaethol "Cymwys am Oes" yn arwydd o ymrwymiad i'r syniad o gyfundrefn addysg sy'n gwella ei hunan ac yn crisialu'r weledigaeth o arweinwyr ysgol yn gweithio gyda'i gilydd, gan gymryd yr awenau o ran eu dyfodol a'u datblygiad. Tra bod rhaid i'r rhai o fewn ein hysgolion fod yn gyfrifol am godi safonau yn eu sefydliadau eu hunain, mae GwE yn ceisio magu meddylfryd o gyd-ddathlu llwyddiannau cyfundrefn gyfan - **"Rydw i am i bob ysgol fod yn ysgol dda, ond rydw i am i'm hysgol i fod 'chydig bach yn well."**

Deilliannau â Blaenoriaeth

Mae'r chwe awdurdod lleol cyfansoddol wedi cytuno ar y deilliannau â blaenoriaeth yn y ddogfen hon. Maent yn adlewyrchu ymrwymiad y rhanbarth i roi sylw i flaenoriaethau cenedlaethol a lleol. Byddant yn llywio gwaith GwE ac yn dangos sut fyddwn ni'n gweithredu disgwyliadau'r Model Cenedlaethol a gofynion Cytundeb Partneriaeth Gogledd Cymru. Adlewyrchant hefyd ganfyddiadau adroddiadau thematig SAC/Estyn a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2015. Mae pwyslais amlwg yn ein dull gweithredu a'n methodoleg ar ddatblygu system hunan wella ble bydd Ymgynghorwyr Her, Swyddogion ALL, arweinwyr ac ysgolion yn mynd ati'n ddyfal i gefnogi, herio a rhannu'r arferion gorau. Rhoddir prosesau sicrhau ansawdd trylwyr ar waith i sicrhau bod y ddarpariaeth yn effeithiol o fewn ac ar draws y tri hwb daearyddol.

Cyflawni'r Deilliannau â Blaenoriaeth

Bydd GwE yn gwella deilliannau dysgwyr drwy:

- ddarparu cymorth a her effeithiol i ysgolion [drwy ddefnyddio Ymgynghorwyr Her, Penaethiaid/aelodau UDRh ar secondiad, Partneriaid Cynorthwyol ac ymarferwyr arbenigol]
- hwyluso a hybu partneriaeth effeithiol rhwng ysgol i ysgol
- darparu rhaglen hyfforddiant i hybu a datblygu arweinyddiaeth, dysgu ac addysgu effeithiol gyda phwyslais neilltuoel ar sgiliau llythrennedd a rhifedd ac anghenion dysgwyr o gefndiroedd mwy difreintiedig
- cydweithio a chefnogi'r Awdurdodau Lleol i gychwyn ymyrraeth ffurfiol mewn ysgolion ble nad yw perfformiad yn gyson â'r safonau gofynnol.

Er mwyn cyflawni hyn, bydd GwE yn gweithio tuag at gael set o nodau addysgol ac hefyd yn gwella ei strwythurau trefniadaethol mewnol er mwyn bod mewn gwell sefyllfa i gynnig cefnogaeth gynaliadwy i ysgolion y rhanbarth.

Ymateb i argymhellion Estyn a Swyddfa Archwilio Cymru

Trosolwg

- Mae ymateb GwE i argymhellion y ddau adroddiad wedi'i gynnwys yng Nghynllun Busnes 3 blynedd GwE, ac fe'u nodir yn flaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn gyntaf.
- Cydnabu Estyn a SAC bod y ddau adroddiad yn cyflwyno darlun cynnar o ddatblygiad y trefniadau i sicrhau gwelliannau mewn ysgolion trwy gonsortia addysg rhanbarthol a bod consortia rhanbarthol wedi ymateb yn dda i adborth a gafwyd a bod camau eisoes yn cael eu cymryd i ymdrin â rhai agweddau ar y canfyddiadau.

Ymateb i argymhellion penodol

A1 (Estyn): Gwella trefniadau rheoli perfformiad

A3 (SAC): Datblygu mwy o berthnasau cydweithredol ar gyfer y system gwella ysgolion

A5 (SAC): Gwella effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu a rheoli consortia rhanbarthol

- Mae GwE wedi llunio cynllun busnes newydd i gynnwys cerrig milltir tair blynedd ble nodir camau gweithredu, deilliannau a chostau manwl ar gyfer pob blaenoriaeth.
- Bydd y blaenoriaethau yn y Cynllun Busnes yn bwydo i gofrestr risg ffurfiol gyda'r UDRh, y Bwrdd Rheoli, y Cydbwyllgor a'r Bwrdd Ymgynghorol yn monitro yn eu tro.
- Cytunwyd ar ddull strategol newydd efo Penaethiaid a fydd yn arwain at fwy o annibyniaeth a gweithgareddau cydweithredol i'n hysgolion gorau.
- Bydd GwE yn parhau i hogi prosesau hunan arfarnu i sicrhau y caiff data perfformiad ei ddefnyddio yn fwy effeithiol.
- Mae GwE wrthi'n datblygu system rheoli data gadarnach fel y gellir rheoli a dadansoddi data yn fwy effeithiol ar draws ysgolion.
- Mae GwE yn hyrwyddo systemau tracio mwy effeithiol ar lefel ranbarthol a lleol.
- Caiff targedau a data cynnydd pob ysgol eu monitro'n drylwyr dros y flwyddyn ysgol. Data lefel macro yn y lle cyntaf. Bydd Ymgynghorwyr Her unigol yn gyfarwydd â thracio a data ar lefel disgybl.
- Bydd perthynas agos rhwng yr holl amcanion Rheoli Perfformiad â blaenoriaethau'r Cynllun Busnes.
- Mae strwythurau rheoli llinell ac atebolrwydd wedi cael eu hail alinio.
- Rhoddir amcanion i bob YH sy'n cyd-fynd â thargedau gwella meintiol ysgolion cyswllt.

- Mae strwythurau a chanllawiau eglur ar waith ar gyfer rheoli perfformiad staff, a datblygwyd cylch hyfforddiant unigryw i gefnogi gwelliant a chysondeb.
- Mae Ymgynghorwyr Her eisoes yn gweithio fesul parau/cysgodi.
- Cytunwyd ar weithdrefnau medrusrwydd a darparwyd hyfforddiant i'r UDRh.

A2 (Estyn): Sicrhau cysondeb gwell yn ansawdd arfarniadau Ymgynghorwyr Her o ysgolion, yn enwedig mewn perthynas ag addysgu ac arweinyddiaeth

- Mae GwE wrthi'n datblygu strwythurau cadarn i sicrhau cysondeb.
- Archwilir adroddiadau Ymgynghorwyr Her drwy drefniadau rheoli llinell fesul hwb a chyfarfodydd timau rhanbarthol/UDRh.
- Rhennir arferion da o fewn ac ar draws hybiau.
- Mae pob adroddiad ar gael i'r Ymgynghorwyr Her, a nodir arferion rhagorol.
- Mae rhaglen hyfforddi a datblygu ar waith i bob Ymgynghorydd Her.
- Categorioidio: Mae GwE yn darparu rhaglen hyfforddiant i sicrhau cysondeb â'r disgwyliadau cenedlaethol a chysondeb gweithredu ar draws hybiau.
- Disgwyliadau bod profiad perthnasol o reolaeth ar lefel uchel yn allweddol ym mhob penodiad a wneir.
- Adnabod 3 maes allweddol fel sail i rôl portffolio arweiniol Ymgynghorwyr Her [Dysgu ac Addysgu; Arweinyddiaeth; Asesu a Thracio].

A3 (Estyn): Datblygu strategaethau cliriach i fynd i'r afael ag effaith amddifadedd ar ddeilliannau addysg a sicrhau bod yr holl gamau gweithredu yn gydlynus i'r perwyl hwn

- Adnabuwyd arweinydd strategol a drafftwyd strategaeth ranbarthol (rhannwyd copi â LIC).
- Adnabuwyd blaenoriaethau a chamau gweithredu allweddol.
- Datblygwyd cynllun rhanbarthol i gefnogi PMG, a gymeradwywyd gan LIC, ac a weithredir gan swyddog arweiniol.
- Llwyddwyd i adnabod Ysgolion Cyd-Arweiniol (YCA) i leihau effaith tloidi yn y lle cyntaf.
- Trefnwyd Cynhadledd Genedlaethol gan GwE ar Effaith Amddifadedd ar gyfer 9 Tachwedd. Gwahodddwyd y Gweinidog.
- Hyfforddwyd Ymgynghorwyr Her ar strategaethau llwyddiannus i roi sylw i effaith amddifadedd ar safonau.
- Mae mynd i'r afael ag amddifadedd yn eitem sefydlog yng nghyfarfodydd yr UDRh.

A4 (Estyn): Gwella ansawdd ac ystod y cymorth ar gyfer ysgolion (strategaethau ysgol i ysgol)

A4 (SAC): Datblygu arweinwyr effeithiol a denu'r unigolion mwyaf dawnus

- Mae strategaeth drosfwaol gytûn ar waith.
- Hwylusir rhaglenni traws sector a thraws awdurdod [gan gynnwys cysylltiadau ag AU a busnesau lleol] a'u rhannu mewn cynhadledd ranbarthol.
- Cytunwyd ar Strategaeth Ysgolion Cyd-Arweiniol [i'w gyflwyno Haf 2015].
- Gweithio gyda LIC i adnabod Ysgolion Arloesi Dyfodol Llwyddiannus ac ysgolion Arloesi y Fargen Newydd.
- Bydd model diwygiedig GwE ar gyfer cefnogi/herio ysgolion yn hybu datblygiad system hunan wella ysgol ymhellach.
- Rhaglen Datblygu Arweinyddiaeth ar waith.

A4 (Estyn): Gwella ansawdd ac ystod y cymorth ar gyfer ysgolion (pynciau nad ydynt yn rhai craidd)

- Cyflwynir rhaglen ddatblygu GwE i wella gwaith arwain dysgu ac addysgu, a dylid gweld effaith mewn pynciau craidd ac anghraidd.
- Datblygir cydweithio ysgol i ysgol drwy'r rhaglenni hyn.
- Bydd y model ysgolion cyd-arweiniol yn gynsail i ddatblygu cefnogaeth i bynciau anghraidd.
- Bydd datblygu trefn o ysgolion Gwyrdd a Melyn sy'n cyd gefnogi a chyd herio ei gilydd yn helpu i gynnal y gwaith sydd ei angen ar draws y pynciau anghraidd.
- Mae GwE yn datblygu mynegai o arferion effeithiol ar draws y rhanbarth, a fydd yn cynnwys pob pwnc maes o law. Yn y pendraw, bydd GwE yn gosod trefn sicrhau ansawdd ac yn cynnwys ysgolion yn y mynegai.

A5 (Estyn): Cynnwys awdurdodau esgobaethol yn effeithiol wrth gynllunio ac arfarnu gwasanaethau rhanbarthol yn strategol

- Cydnabu adroddiad Estyn mai GwE yw'r unig ranbarth sydd eisoes yn mynd ati i gynnwys yr awdurdodau esgobaethol.
- Wrth sefydlu GwE, roedd cynrychiolwyr esgobaethol o Wrecsam, Llanelwy a Bangor yn rhanddeiliaid allweddol ac fe ymgynghorwyd â nhw ar wahanol adegau.
- Mae Strwythur Llywodraethu GwE yn cynnwys cynrychiolydd esgobaethol fel aelod cyfetholedig y Cydbwyllgor [yn gwasanaethu am ddwy flynedd ar y mwyaf].

A6 (Estyn): Dylai awdurdodau lleol gefnogi eu consortiwm rhanbarthol i ddatblygu cynlluniau busnes tymor canolig a sicrhau bod yr holl gynlluniau'n ystyried anghenion eu hysgolion lleol

- Bydd Cynllun Busnes GwE yn cynnwys cerrig milltir am y tair blynedd nesaf a bydd cyfeiriad amlwg at y gwaith fydd ei angen ym mhob ALI (yn ychwanegol at unrhyw ddarpariaeth graidd gan GwE).

A7 (Estyn): Dylai awdurdodau lleol ddatblygu perthnasoedd gweithio ffurfiol rhwng pwyllgorau craffu yn eu consortiwm er mwyn craffu ar waith ac effaith eu consortiwm rhanbarthol.

A1 (SAC): Egluro natur a gweithrediad y consortia

A5 (SAC): Gwella effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu a rheoli consortia rhanbarthol

- Sefydlwyd Bwrdd Ymgynghorol GwE sydd bellach yn weithredol.
- Mae angen hogi ymhellach rôl y Cydbwyllgor sy'n cynnwys cynrychiolaeth weithredol o bob un o'r awdurdodau partner.
- Cytuno ar raglen archwilio dreigl i'r ALI/Cydbwyllgor.
- Sicrhau her gadarn i uwch staff GwE mewn cyfarfodydd archwilio.
- Sicrhau bod y Grŵp Defnyddwyr yn rhoi cefnogaeth a her i uwch staff GwE.
- Mae Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru bellach wedi crisialu mai gwasanaeth a ddarperir ar y cyd yw GwE ac nid gwasanaeth a gomisiynir.

Edrycha GwE a chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru ymlaen at weithredu argymhellion y ddau adroddiad yn llawn. Rydym yn ymwybodol bod arolygiad manwl pellach gan Estyn yn ôl fframwaith sydd eto i'w gyhoeddi, yn debygol yn nhymor y Gwanwyn neu'r Haf yn 2016. Nid oes dwywaith y bydd yr arolygiad hwn yn edrych ar gynnydd GwE tuag at gyflawni argymhellion y ddau adroddiad y cyfeirir atynt yn y papur hwn.

Huw Foster Evans

Rheolwr Gyfarwyddwr GwE
Medi 2015

08fed o Fedi 2015

Annwyl Gydweithiwr

- (i) Adolygiad Blynyddol ChildLine i'w gyhoeddi ddydd Iau 10 Medi**
- (ii) Mynd i'r afael â diogelwch ar-lein: cyhoeddi partneriaeth rhwng 02 a'r NSPCC**

Ysgrifennaf i roi gwybod i chi am ddau gynllun y mae'r NSPCC yn ymgymryd â hwy ac a fydd o ddiddordeb i chi, gobeithio. Os oes gennych unrhyw gwestiynau neu sylwadau yr hoffech eu gwneud, cysylltwch â mi yn ddi-oed, os gwelwch yn dda.

Yno bob amser pan fyddaf eich angen: Adolygiad Blynyddol ChildLine 2014/15

Bydd yr NSPCC yn cyhoeddi'r Adolygiad Blynyddol o weithgaredd llinell gymorth ChildLine dros y cyfnod 2014/15. Mae'r adolygiad yn nodi yn 2014/15 y bu bron i 290,000 o sesiynau cwnsela ChildLine gyda phlant a phobl ifanc ynghylch materion a oedd yn effeithio arnynt. Gall edrych ar y materion sy'n achosi iddynt gysylltu â ni ein helpu i adeiladu darlun o'u bywydau a natur y problemau y maent yn eu hwynebu.

Y deg prif reswm pam fod plant a phobl ifanc yn cysylltu â ChildLine oedd

1. Perthnasoedd Teuluol	6. Materion yn ymwneud â chyfeillgarwch
2. Diffyg hunan-barch/anhapusrwydd	7. Rhyw/perthnasoedd/y glasoed/iechyd rhywiol
3. Bwlio/bwlio ar-lein	8. Problemau ysgol/addysg
4. Hunan-niweidio	9. Anhwylderau iechyd meddwl/iselder
5. Yn teimlo fel cyflawni hunanladdiad	10. Cam-drin rhywiol a cham-drin rhywiol ar-lein.

Mae'r adolygiad yn darparu dadansoddiad o niferoedd y plant a'r bobl ifanc a gafodd eu cwnsela gan ChildLine, eu nodweddion, a thueddiadau dros y blynyddoedd diweddar.

Mae *Yno bob amser pan fyddaf eich angen* yn canolbwyntio ar bryderon iechyd meddwl a lles. Fel y gellir gweld o'r rhestr uchod, mae pedwar o'r deg prif reswm dros gysylltu â ChildLine yn ymwneud ag iechyd meddwl. Ond mae cam-drin yn parhau i fod yn fater blaenoriaeth i blant a phobl ifanc gysylltu â ChildLine. Y llynedd, cysylltodd dros 26,000 o blant a phobl ifanc â ni gyda phryderon ynghylch cam-drin rhywiol, corfforol neu emosiynol neu esgeulustod.

**MAE POB PLENTYNDOD WERTH BRWYDRO DROSTO
EVERY CHILDHOOD IS WORTH FIGHTING FOR**

Canfu ChildLine, yn bryderus iawn, y teimlai llawer o bobl ifanc mai ychydig iawn o gymorth yr oeddynt yn ei dderbyn ac nad oedd modd iddynt gael y cymorth hanfodol oedd ei angen arnynt.

O ddydd Iau 10 Medi, gallwch ddarllen adolygiad blynyddol ChildLine, *Yno bob amser pan fyddaf eich angen*, ar wefan yr NSPCC, www.nspcc.org.uk. Rydym yn rhyddhau'r stori hon i'r cyfryngau a byddem yn ddiolchgar pe gallech barchu'r embargo tan ddydd Iau.

Mynd i'r afael â diogelwch ar-lein: cyhoeddi partneriaeth rhwng 02 a'r NSPCC

Rydym hefyd eisiau eich briffio ar y bartneriaeth a gyhoeddwyd yn ddiweddar rhwng 02 a'r NSPCC i fynd i'r afael â diogelwch ar-lein. Mae 02 a'r NSPCC yn cydnabod manteision addysgol a chyfathrebu niferus y rhyngrwyd. Rydym hefyd yn deall fod rhieni a gofalmwr yn aml angen help, cyngor a chefnogaeth i gadw'u plant yn ddiogel yn wyneb peryglon y "byd ar-lein".

Mae'r bartneriaeth rhwng 02 a'r NSPCC yn ceisio sicrhau bod gan rieni fynediad at gyngor a chefnogaeth ymarferol i helpu i gadw'u plant yn ddiogel ar-lein. Rydym yn darparu cyngor arbenigol, un i un, rhad ac am ddim i rieni drwy gyfrwng llinell gymorth newydd benodol (0808 800 5002), yn ogystal â gweithdai rhyngweithiol a gyflwynir mewn gweithleoedd ac ysgolion.

Mae manylion llawn y bartneriaeth ar gael ar wefan yr NSPCC (www.nspcc.org.uk) ac ar www.02.co.uk/nspcc.

Allwch chi helpu i hyrwyddo'r cynlluniau hyn?

Byddem, wrth gwrs yn croesawu adborth gennych ar y ddau gynllun hwn, yn ogystal â'ch cefnogaeth. Os oes gennych chi unrhyw sylwadau, mae croeso i chi gysylltu â ni. Os oes gennych chi gylchlythyr neu ddogfen friffio ac yr hoffech gael erthygl fer byddem yn hapus i ddarparu cymorth. Yn olaf, byddem yn falch iawn, cyn belled ag y bo'n ymarferol, i ddarparu siaradwr mewn unrhyw gyfarfod neu bwyllgor fyddai'n briodol yn eich barn chi.

Yn gywir

Des Mannion
Pennaeth Gwasanaethau Cenedlaethol NSPCC Cymru

MAE POB PLENTYNDOD WERTH BRWYDRO DROSTO
EVERY CHILDHOOD IS WORTH FIGHTING FOR

National Society for the Prevention of Cruelty to Children (NSPCC). Noddwr Brenhinol: Ei Mawrhydi'r Frenhines. Llywydd: Ei Huchelder Brenhinol Iarlles Wessex. Sefydlwyd yn 1884. Ymgorfforwyd gan Siartr Frenhinol RC000374. Rhif elusen gofrestredig 216401 (Cymru a Lloegr) a SC037717 (Yr Alban).

National Society for the Prevention of Cruelty to Children (NSPCC). Royal Patron: Her Majesty The Queen. President: HRH The Countess of Wessex. Founded in 1884. Incorporated by Royal Charter RC000374. Registered Charity No. 216401 (England and Wales) and SC037717 (Scotland).

Welsh Government Budget 2016-17

Universities Wales Briefing Note

This is a short briefing note on Universities Wales' current assessment of, and recommendations for, the Welsh government's higher education budget 2016-17.

From the outset we would like to state that we recognise the need for and support Sir Ian Diamond's current Review of Higher Education Funding and Student Finance Arrangements in Wales. The ability of the higher education system to deliver the kind of higher education opportunities that are needed for Wales under the current funding and student finance arrangements is of great concern, and long-term policy changes will be required for future success. The purpose of this briefing paper however, is to outline the short-term requirements for the sector which we believe need immediate consideration in the preparation of the government's 2016-17 budget. These requirements are crucial to sustaining current short-term delivery for Wales until policies to address the longer-term sustainability of the sector can be implemented.

Universities in Wales are national assets that bring widespread benefits to individuals, communities, the nation as a whole and government in Wales. It is crucial that the required short-term commitments are made, so that Universities in Wales continue:

1. **Delivering for the Welsh economy** - the total combined impact on Wales' Gross Value Added (GVA) of Welsh universities and their students came to nearly £2.4 billion - equivalent to 4.6% of all 2013 Wales GVA¹.
2. **Providing the skills required** for Wales's skills base to grow - The UK Commission for Employment and Skills² estimates there will be 7.8 million additional high-skilled jobs between 2012-2022, requiring a high concentration of graduates, and employers are reporting a predicted 11.9% rise in graduate vacancies this year, following an increase of 4.3% last year³.
3. **Creating fair opportunities** - Universities are a catalyst for social mobility and continue to invest heavily in ensuring that students, regardless of background, have access to good quality higher education that has the ability to change lives. Welsh universities continue to have a higher proportion of students from the most under-represented groups (including mature students and students from low participation neighbourhoods and in receipt of Disabled Students' Allowance) compared to the UK as a whole⁴.

¹ Early findings from The Economic Impact of Higher Education in Wales 2015 Report for Universities Wales. To be published September 2015.

² 'Working Futures 2012-2022'. UKCES Evidence Report 83, March 2014

³ The Association of Graduate Recruiters' (AGR) 2015 survey

⁴ http://www.hefcw.ac.uk/about_he_in_wales/statistics/uk_performance_indicators.aspx

Universities Wales priorities for the Welsh Government's Budget 2016-17

The higher education budget in Wales has already been reduced disproportionately between 2010/11 and 2015/16, seeing a reduction of 20% against a fall of only 2% in the Welsh Government's total allocations. Even when including fee grant payments, the higher education allocation has gone from comprising 3.1% of the departmental expenditure limits to 2.6%. This puts the cuts to public funding for universities in Wales as among the largest in Europe, with the current gap in funding between Wales and England at -£64m (when scaled based on a comparison of population size as used in the Barnett formula)⁵. We fully recognise that the Welsh Government will have challenging decisions to make about where to prioritise its funding, and have therefore identified in the following the absolute minimum needed for our universities to be able to provide the benefits above in the short-term. We believe that this is crucial to delivering the government's aim for jobs and growth whilst delivering social justice for the people of Wales.

- **Maintain current levels of grant funding to HEFCW for universities for two years** until policies for longer-term sustainability can be implemented following the Diamond review recommendations. This will provide the short-term stability needed by universities in Wales to continue to deliver the social and economic benefits that are vital to the people of Wales.
- **Ring-fence the Quality Research (QR) budget** to sustain the sector's reputation for research excellence and provide the crucial underpinning needed to win a greater share of competitively awarded research funding that, match funded with government, will achieve the economic, social and cultural goals to benefit Wales.
- **Prevent further cuts to part-time provision** by protecting the current level of funding. This will address the urgent need for greater parity in terms of funding and student support arrangements for part-time students as this makes a vitally important contribution to improving widening access and to strengthening employment skills for people of all ages and backgrounds in Wales.
- **Protect the expensive subjects premium** to ensure Welsh universities are able to offer a comprehensive range of subjects to meet the skills requirements for Wales, widen opportunities to students in Wales and attract students from outside Wales, whilst also providing world-class teaching and a first class student experience.

⁵ Based on our early analysis of data from hefce (www.hefce.ac.uk/funding/govletter/) and hefcw (<http://www.hefce.ac.uk/pubs/year/2015/201505/>)

Why are these funding requirements so critical for Wales?

Maintaining grant funding

Welsh Government's higher education funding, provided to universities through HEFCW grant funding, has reduced from £395 million in 2010/11 to £154 million in 2015/16. This decrease has come about as more money is paid to universities via the fee grant – offered to students from Wales by Welsh government since the change in tuition fee policy in 2012/13. However, universities and crucially students and the wider population of Wales, are being adversely affected by these changes because the money previously provided through **grant funding is not equivalent to income from fee grants**. This is because:

- a) The overall income to universities from fee grants is £10.6m less than funding previously received from grant funding⁶. This has put Welsh universities' ability to act in the public interest and provide positive sector-level interventions at risk. Universities in Wales have made significant efficiency savings, notably higher than English institutions⁷. However, an overall reduction in funding has placed additional pressure on already stretched budgets and the inevitable consequence is that universities are placed in the invidious position of having to make cost reductions that run the risk of impacting on students. **Grant funding needs to be maintained at current levels to prevent any further cuts that will affect students.**

- b) Universities are **less able to distribute their income to help those that need it most**. University income is now largely derived from full-time undergraduate (FTUG) fees. These students quite rightly expect value for money for their tuition fees, however this expectation to spend all tuition fee income on teaching for FTUGs affects a university's ability to use that income to support the full range of students. For example, funding that previously supported the most vulnerable students - access and retention premiums - has been cut from grant funding and is expected to be funded by income from all students' fee income⁸. This is compounded by the government's decision to remove capital funding in 2012. Universities now need to borrow to support capital investment. They therefore also need to be able to use their income to cover the cost of any borrowing and also provide themselves with a cushion against any variation in income and cash-flow fluctuations (e.g. due to the profile of payments from the Student Loans Company). **Grant funding needs to be maintained at current levels to give universities the flexibility of income to deliver public benefits in addition to providing world-class teaching to FTUGs and capital investment to improve students' experience in Wales.**

⁶ Income to universities in Wales from grant funding and fee grant increased cumulatively by 2.6% between 2011/12 and 2013/14. This equates to a real terms – adjusted for inflation - drop of 2.7%.

⁷ Reported efficiency savings by the Welsh sector were higher in 2013/14 than the English sector (£18.6m compared to £13.6m prorated). Based on analysis of data in UUK's Efficiency, effectiveness and value for money Report 2015.

⁸ Access and retention premiums fell from £15m in 2012/13 to £5m by 2015/6. HEFCW Circular W15/09HE, HEFCW's Funding Allocations 2015/16.

- c) The funding shift has seen a redistribution of income, with some institutions now significantly worse off than before 2012 (one saw a decrease in income of 49% and two other in the region of 25% in real terms from 2011/12 to 2012/13) while others have managed to maintain their position. Without the stability of income from grant funding this **polarisation makes it difficult for some individual universities in Wales to manage risk**. With only nine universities in Wales, the reputation of one university can affect the whole sector. Therefore, in order to retain and build the positive reputation Wales' universities have with both business and students, government policies need to be mindful of the needs of the local communities and economies that rely on individual universities. **Sustaining the current levels of grant funding therefore, will maintain an institution's ability to manage their own affairs and continue to deliver the economic and social benefits to Wales** that are demonstrated above.
- d) **The instability of university income due to the funding shift poses a great short-term risk**. Fee grant income is brought into universities through recruitment of full-time undergraduates and this effective shift from public to private income means universities are impacted by changes in student behaviour. Student numbers are volatile, fluctuating every year and heavily influenced by policy changes that are outside a university's control such as the lifting of the student numbers cap in England. While these policies need addressing in the longer-term (which will be covered in the Diamond review), **grant funding needs to be maintained in the short-term so that universities can put in measures to ensure they are able to recruit**. Recruitment depends on universities being able to provide a student experience that is competitive with universities in the rest of the UK and indeed increasingly, Europe. Student recruitment has already been impacted in Wales through the effect of underinvestment on league table performance, according to a recent report that shows one of the main reasons why Welsh universities may not fare well on public facing rankings is that Welsh universities were significantly underfunded compared with those in England and Scotland over the previous decade⁹. It is therefore crucial that in the short-term, **grant funding must be maintained to help universities continue to attract students, and therefore receive the income that will allow them to deliver great benefits to students, communities and the economy in Wales**.

Ring-fence Quality Research (QR) funding

Wales' university research base is a great national asset, vital to the future of Wales through its economic and social impact. In fact Welsh universities have the highest percentage of 'world leading' research in terms of its impact of any part of the UK, with almost half of it considered to be having a transformational effect on society and the economy. These results

⁹ Learned Society of Wales, 2011. The regional analysis of the Complete University League Table from this report is included in the appendix and demonstrates the direct correlation between underfunding and league table performance.

from the 2014 Research Excellence Framework (REF) vividly illustrate the impressive work of universities in Wales in exceeding the performance of other countries in the UK despite lower levels of funding in comparison: Wales' proportion of total UK research funding dropped from 4.3% in 2007/08 to 3.9% in 2012/13 and even recently, despite the latest cuts to higher education funding in England, the 2015/16 funding allocation for research in England is still ring-fenced and, scaled on the basis of relative population size¹⁰, £7m more than Wales.

We support Welsh Government's vision to expand excellent research in Wales' universities through strengthening the quality and quantity of the research base, to achieve economic, social and cultural goals to benefit Wales. Following the 2014 REF, the sector in Wales has maximised efficiency by directing QR funding to support research of the highest quality, which can be expected to produce the greatest returns on investment. Clearly a future higher education sector furnished with increased and comparable research capacity and funding would be able to deliver even more for Wales, however, the **short-term priorities for the sector in the 2016-17 budget are:**

- a) QR funding is a crucial component in the aim shared by universities and government in Wales to win a greater share of competitively awarded research funding, as it underpins universities' ability to compete. Research in Wales is currently funded via a dual support system that operates throughout the UK with QR funding from HEFCW designed specifically to provide support to universities in Wales for research infrastructure, giving them the flexibility to determine the strategic direction of their research. On the other side of the dual support system, grants for specific projects and programmes are provided by the Research Councils, charities, the EU and government departments. Any cuts to QR funding would further hinder Welsh universities' capacity to compete with other universities that are receiving greater investment. It would also create the risk that blue skies research is stifled by a shift to project based research funding due to the time pressures on institutions in constant bidding exercises. **The QR budget must be maintained to provide this crucial support that will enable the research base, and in turn the beneficial impact on Wales, to grow.**
- b) Excellent academic staff are also critical to Wales' success in the REF and future ability to win competitively awarded research funding. Top academics not only bring their expertise to a university but also a vital network and invaluable reputation, both of which are crucial to building a university's research base. The risk of losing these people and the benefits they would take with them has serious consequences on the ability of the sector to perform in the future, demonstrating that short-term decisions about research funding must be made with the longer-term vision in mind. A recent UK Leadership Foundation for Higher Education report showed the main reason why Wales did not secure its standard share of Research Council funding over the past 20 years, was not due to poor performance, but a historical and significant shortfall of

¹⁰ This is in line with the method used to determine Barnett consequentials for Wales

academic researchers working in specific subjects in Wales. It is crucial that **QR funding is ring-fenced to provide this fundamental underpinning to the research base, which in turn will provide confidence for those that work with them and the academics crucial to their future success.**

- c) As outlined above, now that the bulk of university income is derived from full-time undergraduate (FTUG) fees, the expectation to spend all this income on teaching for full-time undergraduates affects an institutions' ability to use that income to support a full range of activities as well as students. Therefore, the capacity for institutions to vire from FTUG fee income to support research is limited, risking their ability to remain competitive. **QR funding needs ring-fencing to give universities the certainty of income to sustain the sector's reputation for research excellence without compromising their ability to provide world-class teaching to FTUGs in Wales.**

Prevent further cuts to part-time provision

Part-time study makes a vitally important contribution to improving widening access and to strengthening employment skills for people of all ages and backgrounds in Wales, and consequently delivering great social and economic benefits. However, delivering part-time higher education, at the level of quality learners should expect, requires financial support from university income **in addition** to grant and fees in many cases. Having already seen cuts to part-time allocations (at £3.8m, the bulk of funding reductions for 2015/16 were seen in part-time UG funding), **it is crucial that further cuts are not made in the 2016-17 budget** in order to address the urgent need for greater parity in terms of funding and student support arrangements for part-time students and prevent the knock-on effects on communities and local economies in Wales.

Prevent further cuts to the expensive subjects premium (ESP)

Despite recent tuition fee rises, the fees do not cover the total cost of delivering some 'higher-cost' subjects (medical/dentistry, laboratory based STEM and conservatoire provision) at most Welsh universities. Clearly this means cross-subsidisation between lower-cost and higher-cost areas of teaching and between teaching and research, is essential for universities to generate a sufficient overall margin to underpin investment in the student experience and infrastructure. However, the shift to income derived from tuition fees means students' expectations limits universities' ability to distribute their income. In 2014/15 the funding for expensive and priority subjects was reduced from £43m to £15m. **Funding for expensive subjects must be preserved if we are to meet the skills requirements of employers in Wales, and give universities the flexibility of income to be able to offer a wide range of subjects.** This is needed to both widen the opportunities for student in Wales and attract students from outside Wales, whilst also providing world-class teaching and a first class student experience.

Universities Wales is also keen to continue the dialogue with the Welsh Government on potential options for a postgraduate loan scheme for Wales. Following the UK Government announcement of a postgraduate loans scheme for taught masters (PGT) in the 2014 Autumn Statement¹¹, further consideration of the consequences of this policy decision for Wales is urgently required. Welsh universities' ability to attract the postgraduates that are critical to providing higher level skills for world-leading businesses and economic growth in Wales is at serious risk if this new policy applies only in England for English students, thereby preventing English domiciled students from taking their loans and bursary provision across the border into Wales' universities.

Wales' Universities are national assets that are bringing great benefits to the Welsh economy and providing fair opportunities and the skills needed to achieve economic, social and cultural goals to benefit Wales. We support the government's vision to see the Welsh language thriving in Wales. Further discussions with government will need to take place around the future funding of Welsh medium provision in Wales to achieve this vision. However, this paper has set out the four critical requirements for the Welsh government's 2016-17 budget, that universities in Wales consider necessary for them to continue delivering these benefits. Maintaining grant funding, ring-fencing quality research funding and preventing cuts to both part-time undergraduate provision and the expensive subject premium are all critical to preventing any negative impacts on the people of Wales until policies to address the longer-term sustainability of the sector can be implemented.

Universities Wales
August 2015

¹¹ Postgraduate loans scheme for taught masters of up to £10k from 2016/17 for English domiciled students, and a bursary scheme put in place for £50m (with matched funding £100m) for 2015/16. See <http://researchbriefings.parliament.uk/ResearchBriefing/Summary/SN07049>

Appendix

The regional analysis of the Complete University League Table below confirms the cumulative effects of the funding gap between Wales and other UK regions in terms of facilities spend, academic services and tariff score.

Table 5: Comparative data on HEIs by Nation/ Region from the Complete University League Table (2014)

Nation / Region (number of HEIs included in the study)	Entry standards ^A	Staff student Ratio ^B	Academic services ^C	Facilities Spend ^D
Wales (7)	325	18.3	926	388
Northern Ireland (2)	350	17.3	1062	551
Scotland (14)	403	17.7	1151	410
North East England (5)	387	17.2	1118	537

^A The average UCAS tariff score of new students. The results are then adjusted to take account of the subject mix at the university.
^B A measure of the average staffing level in the university; Calculated using HESA data for 2012–13.
^C The expenditure per student on all academic services using HESA data for 2010–11, 2011–12, and 2012–13.
^D The expenditure per student on staff and student facilities using HESA data for 2010–11, 2011–12, and 2012–13.

Eitem 7

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon